

บทบรรณาธิการ

“ไก่อ๊แก้วขานขันแสงจันทร์สั้นแสง ท้องฟ้าสีแดงพระอาทิตย์เริ่มฉาย
ตื่นเกิดไทยเราอย่างว่องเหงาหลับสบาย การงานมากมายเราต้องรับลูกขันท่า
บ้านเมืองจะเรื่อรุ่งเพราะไทยมุ่งใจจดจำ ว่าชาวไทยจะต้องทำประเทศไทยให้เจริญ”

ข้อความข้างต้นคือเนื้อเพลง “ไก่อ๊แก้ว” บ.ก. ได้มีโอกาสรับฟังครั้งแรกเมื่อต้นปีนี้จากท่านนายกสมาคมห้องสมุดฯ ศ.คุณหญิงแม่นมาส ชวลิต ถ่ายทอดให้ฟังในช่วงเวลาก่อนถึงเวลาประชุมกรรมการบริหารสมาคมฯ โดยส่วนตัวแล้ว ชอบอกชอบใจเนื้อร้องที่เรียบง่าย แต่มีความหมายในทุกถ้อยคำตัวอักษร จินตนาการเห็นภาพไก่อ๊แก้ว นุ่นระหงขนงาม โกงคอกขันอย่างขมิขมันขันแข็ง ท่ามกลางแสงอาทิตย์แดงเรื่อ แต่เสียดายในวันนั้นจินตนาการภาพตามได้ 1 บรรทัดเท่านั้น ก็ถึงเวลาประชุมพอดี ต่อมาเมื่อกลางปีได้มีโอกาสรับฟังคำบอกเล่าจากครูเพลงอาวุโสคุณครูสมาน (ใหญ่) ภายน ท่านคุยให้ฟังเรื่องเพลงไทยสมัยสงคราม มีทั้งเพลงประเภทปลุกใจ ชักชวนให้รักชาติ เชิญชวนให้เกิดความรักสามัคคี เนื้อหาตั้งแต่ลืมหืมตาตื่นขึ้นมาในตอนเช้า จนกระทั่งสาย บ่าย ค่ำ ดังเพลง “ไก่อ๊แก้ว” ข้างต้น คุณครูเล่าให้ฟังว่า พี่น้องชาวไทยตื่นขึ้นมาในตอนเช้า เริ่มตั้งแต่ 6.00 น. สถานีวิทยุกรมโฆษณาการจะเปิดเพลงนี้ ซึ่งเป็นผลงานของพณฯ ท่านพล.ตรีหลวงวิจิตรวาทการ เมื่อฟังเพลง “ไก่อ๊แก้ว” แล้วยังไม่ลุกจากที่นอน ก็จะได้ฟังเพลงต่ออีกเพลง คือ “ตื่นเถิดชาวไทย” เป็นบทเพลงในละครเรื่อง “ศึกกลาง” ในปี พ.ศ. 2480 ผลงานของหลวงวิจิตรวาทการ เช่นกัน เนื้อเรื่องมีดังนี้

“ตื่นเถิดชาวไทยอย่าหลับไหลลุ่มหลง ชาติจะเรื่อดำรงก็เพราะเราทั้งหลาย
ถ้าวันหลับวันหลงเราก็คงละลาย เราต้องเร่งชวนชววย ตื่นเถิดชาวไทย
บ้านเมืองยามเขื่องพุ่งรุ่งเรื่อ ก้อย่าลืมหืมชววย
เปลวตัวศิกมา เราจะพากันตาย จำไว้เถอะสหาย ตื่นเถิดชาวไทย
ชาติไทยเราไม่น้อมยอมใคร จะสู้จนชีพสลาย
หวังผดุงนแหลมทอง เราพี่น้องหญิงชาย อย่าให้ชาติสูญหาย ตื่นเถิดชาวไทย”

ระยะนี้หลายท่านคงได้รับฟังเพลงนี้จากสถานีวิทยุ หรือสถานีโทรทัศน์ที่นำมาเปิดให้ฟัง บางช่วงเวลา บางช่วงรายการ ทั้งนี้ก็มีจุดประสงค์เดียวกับเนื้อเพลงที่นำมาเปิดให้ฟัง ซึ่งมีความชัดเจนในตัวอักษรทุกตัว ในสถานการณ์ที่บางท้องถิ่น จนถึงระดับศาลากลางจังหวัด (ปัตตานี) ถูกลอบวางระเบิด (20 ต.ค.48) การปลุกเตือน เชิญชวนให้คนไทยไม่หลงระเรีงกับการดำเนินชีวิตที่

พิมพ์เพื่อ ฟุ้งเพื่อผลิตเพลินกับค่านิยมที่ไม่ถูกต้องบางอย่าง โดยเฉพาะเรื่องวัตถุนิยมที่เกินความจำเป็น แทรกเข้ามาในวิถีการดำเนินชีวิตอย่างไม่รู้ตัว (ถ้าไม่คิดตริตรอง) จึงขอเชิญชวนพวกเราทุกคนที่อาศัยอยู่บนผืนแผ่นดินไทยร่วมรณรงค์ ช่วยกันชักชวนหรือสอนสั่งบุตรหลาน ญาติพี่น้อง ให้มีความรักชาติ รักสามัคคี ปฏิบัติตนตามบทบาทหน้าที่ที่รับผิดชอบให้ดีที่สุด ทำตนให้มีคุณค่า เป็นประโยชน์ต่อสังคม และประเทศชาติ ถ้าทำได้น่าจะกล่าวว่าได้ตอบแทนบุญคุณของแผ่นดิน (ประเทศไทย) ที่เราอาศัยอยู่

วารสารฉบับนี้ เนื้อหาเป็นเรื่องวารสารถึง 2 เรื่อง บทความวิจัย 1 เรื่อง ซอฟต์แวร์ที่จะนำมาใช้งานได้ฟรี มีผู้เขียนแนะนำให้เราได้อีก 1 เรื่อง และการแสดงทัศนะในเรื่อง ห้องสมุดดีพร้อมของผู้เขียนท่านหนึ่ง รวบรวมนำมาให้อ่าน 5 เรื่องด้วยกันดังนี้ บทความเรื่องแรกคือ “การเก็บถาวรอิเล็กทรอนิกส์ : ข้อสังเกตซอฟต์แวร์ในการจัดการคลังเก็บเอกสารอิเล็กทรอนิกส์” โดย สุภาพร ชัยชัยมะปกรณ์ ได้นำเสนอเครื่องมือในการจัดการคลังเก็บเอกสารอิเล็กทรอนิกส์ ผู้เขียนกล่าวถึงโปรแกรมถึง 3 ตัวคือ ล็อคคิส (LOCKSS) อีพริ้นท์ (EPrints) และดีสเปซ (DSpace) โดยให้ข้อมูลที่เสนอเป็นทางเลือกให้ห้องสมุดที่จะนำไปใช้พิจารณาถึงประเด็นต่างๆ ดังนี้ คือ ประเภทของทรัพยากรสารสนเทศที่ต้องการเก็บ ระยะเวลาของการจัดเก็บ ความเหมาะสมของซอฟต์แวร์ค่าใช้จ่ายในการติดตั้งระบบและความรู้ด้านเทคนิคพิเศษ ห้องสมุดใดที่มีแผนการจะจัดเก็บทรัพยากรสารสนเทศที่มีสิทธิ์การเข้าใช้หรือเป็นเจ้าของโดยถูกต้อง จะลองศึกษาซอฟต์แวร์ดังกล่าวหรือแลกเปลี่ยนประสบการณ์ความรู้ทางด้านนี้กับผู้เขียนก็เป็นทางเลือกหนึ่งที่สามารถทำได้ บทความเรื่องต่อมาคือ “การประเมินความสามารถของบรรณารักษ์สำหรับ e-learning และรูปแบบการพัฒนาบุคลากร” โดย นิตยา บุญปริตร และสมปอง อันเดช เป็นบทความงานวิจัยประยุกต์ ที่ศึกษาถึงระดับความสามารถของบรรณารักษ์ห้องสมุดมหาวิทยาลัย ในเรื่องความสามารถด้านบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ ด้านภาษาอังกฤษ ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อศึกษารูปแบบการพัฒนาบุคลากร เพื่อการเป็นห้องสมุดสำหรับ e-learning บทความเรื่องที่สามคือ “วารสารอิเล็กทรอนิกส์สาขาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์” โดย เทอดศักดิ์ ไม้เท้าทอง ผู้เขียนเล่าถึงวารสารในสาขานี้ที่จัดพิมพ์ขึ้นเป็นครั้งแรก ในปี ค.ศ. 1990 มีชื่อว่าจะไร ผ่านการประเมินคุณภาพบทความจากผู้ทรงคุณวุฒิอย่างไร การศึกษาเกี่ยวกับดัชนีวรรณกรรม (Bibliometrics) รูปแบบที่ใช้ในการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับลักษณะเฉพาะของวารสารมีวิธีการอย่างไร บทความนี้จะให้คำตอบได้ นอกจากนี้ผู้เขียนยังได้แนะนำวารสารอิเล็กทรอนิกส์ 6 ชื่อ พร้อมวิธีการสืบค้น ถ้ายังไม่จุใจจากการอ่านบทความนี้ สามารถไปสืบค้นได้ฟรีบนเว็บตาม URL ที่ผู้เขียนได้รวบรวมรายชื่อและแหล่งข้อมูลวารสารอิเล็กทรอนิกส์ ไว้ในตอนท้ายบทความนี้ ความน่าสนใจอีกประการของบทความนี้คือ กล่าวถึงประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นจากการเผยแพร่สารสนเทศในรูปแบบวารสารอิเล็กทรอนิกส์ ก่อนจะผ่านไปอ่านบทความเบาๆ แต่ให้ข้อคิดเรื่องสุดท้ายขอฝากบทความเรื่องเกี่ยวกับวารสารอีก 1 เรื่อง ชื่อ “การบอกรับวารสารภาษาต่างประเทศผ่าน

ตัวแทนบอกรับวารสาร” โดย มัทธนา เจริญแพทย์ บทความนี้เสนอประสบการณ์การทำงานของผู้เขียน ได้เสนอแนวทางปฏิบัติงานสำหรับการบอกรับวารสารภาษาต่างประเทศผ่านตัวแทน ซึ่งผู้เขียนได้เปรียบเทียบกับผู้ปฏิบัติงานในด้านนี้ว่าเปรียบเสมือน “แม่ลูกอ่อน” ผู้อ่านที่ยังไม่ชัดเจนในบทบาทของบรรณารักษ์วารสาร น่าจะอ่านบทความนี้ เพราะผู้เขียนถ่ายทอดได้อย่างละเอียดทุกขั้นตอนจากประสบการณ์ที่สั่งสมมากกว่า 10 ปี และแล้วก็มาถึง บทความเรื่องสุดท้าย คือเรื่อง ห้องสมุด “ดีพร้อม” เป็นอย่างไร โดย เพ็ญศรี ทองใหญ่ ณ อยุธยา เขาพูดกันว่าของดีๆ ต้องไว้ตอนท้าย เนื้อหาในบทความนี้จะดีน่าคิด หรือดีพร้อม สมชื่อเรื่องหรือไม่ บ.ก.ไม่อาจตัดสินได้ ต้องแล้วแต่ท่านสมาชิกและท่านผู้อ่านที่จะเป็นเสียงสะท้อนมายังกอง บ.ก.ของเรา

ก่อนจบ ตามเคยนะคะ ผู้จัดทำหวังว่าผู้อ่านคงได้รับประโยชน์และความรู้จากบทความในวารสารของเรา และท่านใดมีข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ และเป็นไปในทางสร้างสรรค์ ขอเชิญร่วมแสดงความรู้และความคิดเห็นได้ที่บรรณานิการ

กิ่งแก้ว อ่วมศรี
บรรณานิการประจำฉบับ

ภาพจากปก

พิธีลงนามความร่วมมือระหว่างตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กับสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ ในการจัดทำ “ห้องสมุดเสริมปัญญา” เฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เมื่อวันที่ 29 สิงหาคม 2548 ณ ห้องประชุมสังเวียน อินทวิเชียร ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย